Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Irune Karrera Etxeberria

Hernani, Gipuzkoa (1929)

Aurkibidea

Biografia

Zaldibiako Saturdi auzoko Izarbekoa baserrian jaio bazen ere, bere familia handik atera eta Hernani aldera etorri zen. Gerrak harrapatu zituen bertan. Hamahiru urterekin jostailu fabrikan hasi zen lanean, eskolarako ez baitzuen gogo handirik. Kirolzalea izan da bere ahizpa bezalaxe.

Zintak

HER-041

- **Proiektua**: Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Ansa, Ainhoa
- **Data**: 2010-05-24
- **Iraupena**: 61 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Errazkin, Aitor

Pasarteak

1. Gurasoak Zaldibiatik Hernanira

- **Erref**: HER-041/002
- **Iraupena**: 0:02:49. **Hasi**: 00:02:35. **Bukatu**: 00:05:24
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:
Irune eta Xaturren gurasoek Zaldibiako baserria utzi behar izan zuten, maiorazko kontuak gora-behera, eta Hernanin bukatu zuten bizitzen.

2. Hernanitik alde egin behar

- **Erref**: HER-041/004
- **Iraupena**: 0:00:54. **Hasi**: 00:06:33. **Bukatu**: 00:07:27
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Beste aurrerapen batzuk

Laburpena:
Gerra piztu artean Hernanin bizi izan ziren bolada motz batez, geletan komuna, dutxa eta guzti zuen etxe batean. Baina behin gerra hasita, bonba bat erori omen zen etxetik oso gertu, eta gurasoek alde egitea erabaki zuten.

3. Ia bonba batek harrapatu

- **Erref**: HER-041/006
- **Iraupena**: 0:00:53. **Hasi**: 00:08:50. **Bukatu**: 00:09:43
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939)

Laburpena:
Xaturrek kontatzen du bonba batek harrapatu zuela ia. Amari esker libratu zen.

4. Aita gordean

- **Erref**: HER-041/007
- **Iraupena**: 0:01:45. **Hasi**: 00:09:43. **Bukatu**: 00:11:28
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

Laburpena:
Xatur eta Iruneren aita frentera joateko adinean zen oraindik gerra piztu zenean. Gordeta eduki zuten gerra bukatu arte.

5. Medikua falta eta anaia txikia hil

- **Erref**: HER-041/009
- **Iraupena**: 0:01:15. **Hasi**: 00:12:49. **Bukatu**: 00:14:04
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939)

Laburpena:
Gerra garaian medikurik gabe geratu omen zen Hernani. Irune eta Xaturren anaia gaixotu egin zen eta artatu ez zutelako hil.

6. Euskaraz egiteagatik errieta eman

- **Erref**: HER-041/010
- **Iraupena**: 0:01:44. **Hasi**: 00:14:04. **Bukatu**: 00:15:48
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:
Zaldibian bizi izan ziren urtetan ez ziren eskolara joan, eta Hernanira joandakoan, kalean erdara omen zen nagusi, gerra garaian.

7. Ikasle ona eta ikasle txarra

- **Erref**: HER-041/011
- **Iraupena**: 0:01:21. **Hasi**: 00:15:48. **Bukatu**: 00:17:09
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:
Xatur ikasle ona izan da beti. Iruneri gehiago kostatzen zitzaion eskolako kontuak buruan sartzea.

8. Jostailu fabrikan lanean

- **Erref**: HER-041/012

- **Iraupena**: 0:01:15. **Hasi**: 00:17:09. **Bukatu**: 00:18:24
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak

Laburpena:
Irune hamahiru urterekin hasi zen jostailu fabrikan lanean, hamalau zituela esanda.

9. Aita eta ama silikosiak jota hil

- **Erref**: HER-041/013
- **Iraupena**: 0:00:35. **Hasi**: 00:18:24. **Bukatu**: 00:18:59
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Gaixotasunak
- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)

Laburpena:
Aita eta ama silikosiak jota hil ziren, fabrikan egin behar izan zuten lanaren ondorioz.

10. Lanerako inoren baimenik behar ez

- **Erref**: HER-041/014
- **Iraupena**: 0:00:31. **Hasi**: 00:18:59. **Bukatu**: 00:19:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak

Laburpena:
Behin hamalau urte betez gero ez omen zuten inoren baimenik behar lanean aritzeko. Gutxi ordaintzen zietela esaten dute, baina gurasoek asko eskertzen zuten seme-alabek etxera eramaten zuten diru-saria.

11. Ama langile handia

- **Erref**: HER-041/015
- **Iraupena**: 0:00:41. **Hasi**: 00:19:30. **Bukatu**: 00:20:11
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Amak lan handia egiten zuen etxean. Esaterako, seme-alaba guztiak oheratzerako euren arropak garbitu eta hurrengo goizerako lehor eta garbi izaten zituen prest, haurrek jantzi zitzaten.

12. Xatur gau-eskolan

- **Erref**: HER-041/017

- **Iraupena**: 0:02:04. **Hasi**: 00:20:24. **Bukatu**: 00:22:28
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak

Laburpena:
Xatur gau-eskolan aritu zen bere burua prestatzen eta amak lan egiten zuen fabrikako bulegoetan lana topatu zuen. Hogeita hiru urterekin Frantziara joan zen.

13. Arpilatze eta lapurretak

- **Erref**: HER-041/021
- **Iraupena**: 0:01:24. **Hasi**: 00:25:19. **Bukatu**: 00:26:43
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

Laburpena:
Gerra garaian ihesi joandako jende gehienaren etxeak arpilatu zituzten, baita Karrera-Etxeberriatarren bizitokia ere.

14. Fusilatzeak etxe ondoan

- **Erref**: HER-041/023
- **Iraupena**: 0:02:12. **Hasi**: 00:28:07. **Bukatu**: 00:30:19
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:
Hilerriko bidean bizi ziren Xatur eta Irune, eta haien etxetik fusilamendu guztiak ikus zitzaketen.

15. Euskaraz jakin ez

- **Erref**: HER-041/025
- **Iraupena**: 0:01:15. **Hasi**: 00:31:58. **Bukatu**: 00:33:13
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak

Laburpena:
Xatur irakasle baten alabaren ondoan eseri zuten eskolan, euskaraz hitz egiten erakutsi behar baitzion eta besteak, aldiz, Xaturri gazteleraz.

16. Kirolari porrokatuak

- **Erref**: HER-041/029
- **Iraupena**: 0:01:48. **Hasi**: 00:35:23. **Bukatu**: 00:37:11
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Aisia » Kirola » Beste kirol batzuk

Laburpena:
Xatur eta Irune federatuta ibili izan dira mendian, Hernanin dagoen Mendiriz Mendi eta Tolosako Alpino Uzturre elkarteekin. Eskiatzen eta pilotan ere ibiliak dira. Irune eskalatzen ere ibili da.

17. Dantza gutxi eta kirol asko

- **Erref**: HER-041/030
- **Iraupena**: 0:01:38. **Hasi**: 00:37:11. **Bukatu**: 00:38:49
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola
- Aisia » Kirola » Beste kirol batzuk

Laburpena:
Gazte garaiko erromeriez galdetu eta ez omen ziren halakoetara gehiegitan joaten. Berriz ere kirol kontuei heldu diete eta Xatur korrikalari aparta eta Irune jauzilari trebea zirela diote. Saskibaloian ere ibiliak dira 19 urte inguru zituztela.

18. "Sección Femenina"ren aurkako partida

- **Erref**: HER-041/031
- **Iraupena**: 0:01:07. **Hasi**: 00:38:49. **Bukatu**: 00:39:56
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola
- Aisia » Kirola » Beste kirol batzuk

Laburpena:
Hernaniko saskibaloi taldearekin "Sección Femenina"koen aurkako partida bat jokatu, eta galdu egin zuten. "Sección Femenina"koek laguntzak jasotzen zituzten, prestatuak zeuden, eta eurak ez, ordea.

19. Hernaniko saskibaloi taldea

- **Erref**: HER-041/032
- **Iraupena**: 0:01:33. **Hasi**: 00:39:56. **Bukatu**: 00:41:29
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola
- Aisia » Kirola » Beste kirol batzuk

Laburpena:
Herrian osatuta zuten nesken saskibaloi taldeari buruzko xehetasunak ematen dituzte: non eta nola entrenatzen zuten, nor zuten entrenatzaile, baldintzak,...

20. Txangoa Pirinioetara

- **Erref**: HER-041/033
- **Iraupena**: 0:00:41. **Hasi**: 00:41:29. **Bukatu**: 00:42:10
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna

Laburpena:
1952an egin zuten lehen txangoa Pirinioetara, kanpin dendak hartu eta taldean autobusean joanda, eta Irunek gogoan du hiru emakume soilik joan zirela; gainontzeko guztiak gizonak.

21. Hika eta berorika

- **Erref**: HER-041/035
- **Iraupena**: 0:01:44. **Hasi**: 00:42:58. **Bukatu**: 00:44:42
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Tratamenduak
- Euskara » Tratamenduak » Berorika

Laburpena:
Elkarri hika egiten diotela eta, gazteak zirela erabiltzen zituzten tratamenduez hasi dira hizketan. Esaterako, apaizari berorika egin behar izaten zitzaion, nahiz euren inguruan horretarako ohiturarik izan ez, aitari buruz kontatzen duten pasadizoa da horren adierazle.

22. Kanpin dendan lo, Aralarren

- **Erref**: HER-041/037
- **Iraupena**: 0:01:26. **Hasi**: 00:45:53. **Bukatu**: 00:47:19
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:
Neska gazte gehienen helburu gorena ezkontzea zen garaian, gaztaroa bizitzeko beste modu bat hautatu zuten Xaturrek eta Irunek, kirolari atxikia, eta nonbait, emakumeei ez zegozkien jokamoldeei lotua. Horren adibide, kanpin denda hartu eta gaua pasatzera Aralarrera joan zirenekoa.

23. Beldurrik gabeko emakumea

- **Erref**: HER-041/038
- **Iraupena**: 0:00:51. **Hasi**: 00:47:19. **Bukatu**: 00:48:10
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:
Irunek dio beldurrik gabeko emakumea duela ahizpa. Adibide gisa, Parisera joan behar zuela kaskoan sartu zitzaionekoa kontatzen dute.

24. "Euskara dena izan da neretzat"

- **Erref**: HER-041/040
- **Iraupena**: 0:00:28. **Hasi**: 00:53:00. **Bukatu**: 00:53:28
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:
Euskara beraientzat zer izan den galdetuta, Irunek dio beretzat "dena" izan dela.

25. "Euskarari eutsi egin diogu"

- **Erref**: HER-041/041
- **Iraupena**: 0:01:35. **Hasi**: 00:53:28. **Bukatu**: 00:55:03
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:
Gerraostean euskararik ezin zela egin esaten dute Karrera ahizpek. Euren gurasoek euskaraz hitz egiten jarraitu zutelako eutsi ziotela diote.

26. Baserritar asko gazteleraz hitz egiten

- **Erref**: HER-041/042
- **Iraupena**: 0:01:09. **Hasi**: 00:55:03. **Bukatu**: 00:56:12
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:
Euskara gutxietsi egiten omen zuen hainbatek, eta maila edo klase apaleko jendearen hizkuntza gisa ikusten zen.

27. Errepublika garaian ez zen euskara indartu

- **Erref**: HER-041/043
- **Iraupena**: 0:00:36. **Hasi**: 00:56:12. **Bukatu**: 00:56:48
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua

- Politika » Gerra aurrea » 1931-1936: II. Errepublika
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:
Errepublika garaian joan ziren Hernanira bizitzera, Errepublika garaian, eta orduan jada euskara gutxi entzuten omen zen kalean.

28. "Zaldibitarrak gara"

- **Erref**: HER-041/045
- **Iraupena**: 0:00:57. **Hasi**: 00:57:41. **Bukatu**: 00:58:38
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Nahiz eta bost edo sei urte zituztenetik Hernanin bizi izan, zaldibiartzat dute beren burua Xaturrek eta Irunek.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-11-01

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com